

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [pt](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható: [en](#).

Swipe to change

angol

Öröklés

Portugália

A tájékoztatók elkészítésében közreműködött az [Európai Unió Közjegyzőiségeinek Tanácsa \(CNUE\)](#).

1 Hogyan készül a végintézkedés (végrendelet, közös végrendelet, öröklési szerződés)?

A végintézkedésnek két formája lehet: i. végrendelet; ii. szerződés.

i. Végrendelet

A végrendelet olyan személyes okirat, amelyet képviselő útján nem lehet elkészíteni.

Nem megengedett a közös végrendelet, azaz a két vagy több személy által egyetlen dokumentumba foglalt olyan végintézkedés, amelynek akár harmadik személy, akár a végrendelezők kölcsönösen a kedvezményezettjei.

A végrendelet egyetlen személy szándéknyilatkozata, amelyet nem kell egy adott személynek címezni vagy azt adott személy tudomására hozni. Szabadon visszavonható, és a vagyontárgyak csak az örökhagyó halála után szállnak át az örökösökre vagy a hagyományosokra.

A végrendeletnek létezik általános és különleges formája.

Az általános végrendeleti formák: a közvégrendelet és a titkos végrendelet.

A közvégrendeletet közjegyző készíti el és rögzíti a nyilvántartásában.

A titkos végrendeletet az örökhagyó, vagy kérésére más személy készíti el és az örökhagyó írja alá, de ezt közjegyzőnek jóvá kell hagynia. A végrendeletet megőrizheti az örökhagyó, harmadik személy, továbbá az közjegyzőhöz is benyújtható. A titkos végrendelet birtokosának attól a naptól számított három napon belül kell azt bemutatnia, amikor tudomást szerzett az örökhagyó haláláról; ennek hiányában felel az okozott veszteségekért és károkért, és amennyiben örökös, érdemtelenység miatt elveszítheti öröklési képességét.

A jog a következő különleges végrendeleti formákat ismeri: katonai végrendelet, továbbá hajón, repülőn vagy katasztrófa idején tett végrendeletek.

Végrendeletet csak akkor lehet ilyen különleges formában tenni, ha a jogszabály által előírt kivételes körülmény beáll. E végrendeletek attól a naptól számított két hónapig érvényesek, amikor megszűnik az az ok, amely miatt az örökhagyó nem tudott az általános formában végrendeletet készíteni.

A portugál jogszabályok a portugál állampolgár által külföldi jog alapján tett végrendelet különös formájáról is rendelkeznek. Az ilyen végrendelet csak akkor hatályos Portugáliában, ha azt hivatalosan jóváhagyják.

ii. Szerződés

A portugál jogrendszer kivételes jelleggel ismeri el a szerződésen alapuló öröklést. Szerződésen alapuló öröklésre sor kerülhet öröklési szerződés vagy házassági szándékkal adott ajándék alapján, amely az ajándékozó halálával válik hatályossá. Az érvényességhez az öröklési szerződést vagy a halál esetére házassági szándékkal adott ajándékot házassági szerződésbe kell foglalni.

Főszabály szerint azonban a szerződésen alapuló öröklés nem megengedett. Az öröklési szerződés így elvben tilos, létrejötte esetén érvénytelen. A halál esetére szóló ajándékozás szintén tilos, ugyanakkor nem érvénytelen, mert a jogszabály alapján a végrendelet részét képezi, és szabadon visszavonható. Két olyan típusú öröklési szerződés létezik, amelynek érvényességét a jog kivételesen elismeri: a) örökös vagy hagyományos nevezése a házastárs vagy harmadik személy részéről valamelyik házastárs javára; b) örökös vagy hagyományos nevezése bármelyik házastárs részéről, harmadik személyek javára. Az örökös és a hagyományos közötti különbségtételt az alábbi, „Hogyan és mikor válik valaki örökössé, illetve hagyományos?” kérdésre adott válaszban fejtjük ki.

Az érvényes öröklési szerződés csak az örökhagyó halálával lép hatályba. A fenti a) pontban említett szerződést ugyanakkor annak elfogadása után nem lehet egyoldalúan visszavonni, továbbá az örökhagyó még életében nem károsíthatja meg a kedvezményezettet ingyenes végintézkedésekkel. A fenti b) pontban említett öröklési szerződés szabadon visszavonható, ha a harmadik személy elfogadó félként nem volt a házassági szerződés részese.

E kétfajta öröklési szerződésen felül a jog elfogadja a halál esetére szóló, házassági szándékkal adott ajándékot. Ezeket a házastársak egyike vagy harmadik személy adja a másik házastársnak a házasság szándékával. A halál esetére szóló, házassági szándékkal adott ajándék az öröklési szerződések rendszerébe illeszkedik, és azt a házassági szerződésbe kell belefoglalni.

Megjegyzés:

A portugál jog kétfajta öröklésről rendelkezik. Az egyik a végintézkedésen alapuló öröklés, amely végrendeletnél vagy szerződésnél fogva áll be; ez a kérdés ezzel az esettel foglalkozik. A másik a törvényes (jogszabályon alapuló vagy kötelező) öröklés, amelyeket a „Korlátozott-e a végintézkedési szabadság (van-e például kötelezőrész)?”, illetve a „Ki mennyit örököl végintézkedés hiányában?” kérdések tárgyalnak.

A végintézkedésen alapuló öröklés az örökhagyó szándékolt cselekménye, amely történhet végrendelet vagy szerződés alapján.

A törvényes öröklés rendjét jogszabály határozza meg. Kötelező öröklésként (sucessão legitimária) is ismert, amennyiben közvetlenül a törvényből ered, és azt az örökhagyó akarata nem írhatja felül. Jogszabályon alapuló (sucessão legítima) öröklésről akkor beszélhetünk, ha az öröklés közvetlenül a jogból ered, de azt az örökhagyó akarata felülírhatja.

2 Nyilvántartásba kell-e vetetni a végintézkedést, és ha igen, hogyan?

Főszabály szerint a végintézkedéseket nem kell nyilvántartásba vetetni.

Léteznek ugyanakkor különböző rendelkezésekben szereplő kivételek. A végintézkedéseket például nyilvántartásba kell vetetni az alábbi esetekben: i.

ténylegesen hatályos, elsőbbséget biztosító végrendeleti rendelkezés; ii. előjog (apanágio) alapítása vagy módosítása; iii. az osztályra bocsátással érintett ajándékok csökkentése; iv. házassági szerződés.

A fenti i., ii., és iii. pontban bemutatott esetekben az okiratot a Conservatórias do Registo Predialhoz (földhivatal) kell benyújtania a jogviszony jogosultjának vagy kötelezettjének, vagy annak a személynek, akinek a nyilvántartásba vételhez érdeke fűződik, vagy annak, aki jogszabály értelmében köteles a

nyilvántartásba vétel érdekében eljárni (a hivatalos nyilvántartásba vételt egyes esetekben a bíróságok, az ügyészség vagy maga a nyilvántartó kezdeményezi). A nyilvántartásba vétel a vagyon leírásával, a tények és a megfelelő észrevételek bejegyzésével, valamint bizonyos körülmények feltüntetésével történik.

A iv. pontban feltüntetett esetben a nyilvántartást a felek által tett nyilatkozat bejegyzésével vagy rögzítésével a Conservatórias do Registo Civil (nyilvántartó hivatal) végzi. Ebben az esetben az a személy, akire a tény közvetlenül vonatkozik, vagy akinek a beleegyezésére a hatályosuláshoz szükség van, szintén kezdeményezheti a nyilvántartásba vételt.

Megjegyzés:

Az előjog alatt a túlélő özvegy tartáshoz való jogát kell érteni, amelyet az elhunyt vagyonából elégítenek ki.

Az osztályra bocsátás értelmében a hagyatékban részesülő leszármazónak be kell tudnia a hagyatékba a felmenő rokontól kapott vagyontárgyakat vagy vagyoni értékű jogokat.

3 Korlátozott-e a végintézkedési szabadság (van-e például kötelesrész)?

Igen, a portugál jog értelmében a kötelesrész korlátozza a végintézkedési szabadságot. A kötelesrész az a vagyonrész, amelyről az örökhagyó nem rendelkezhet, mert azt a jogszabály a kötelesrésze jogosult számára rendeli. Ez a törvényes öröklés egyik formáját alkotó, úgynevezett kötelező öröklés, amelyet az örökhagyó akarata nem írhat felül.

Kötelesrésze jogosult a házastárs, a leszármazók és a felmenők. Az örökösök első csoportját a házastárs és a leszármazók alkotják. Leszármazók hiányában a házastárs és a felmenők az örökösök.

Azon vagyontárgyakra vonatkozó szabályok, amelyekkel az örökhagyó nem rendelkezhet (kötelesrész), a következők:

a házastárs és a gyermekek kötelesrésze az örökség kétharmada;

ha az örökhagyó után nem maradnak leszármazók vagy felmenők, a házastárs kötelesrésze az örökség fele;

ha az örökhagyó után nem marad házastárs, gyermekek azonban igen, akkor a kötelesrész egy gyermek esetén az örökség fele, két vagy több gyermek esetén pedig az örökség kétharmada;

a másodfokú és távolabbi leszármazók kötelesrésze az ő felmenőikre alkalmazandó rész;

amennyiben nincsenek leszármazók, a házastárs és a felmenők kötelesrésze az örökség kétharmada;

amennyiben nincsenek leszármazók vagy túlélő házastárs, a szülők kötelesrésze az örökség fele; amennyiben másodfokú vagy távolabbi felmenők az örökösök, ez utóbbiak kötelesrésze az örökség egyharmada.

Megjegyzés:

A házastárs nem tekinthető örökösnek, ha az örökhagyó halálát megelőzően a házasság felbomlott, vagy különváltak, és ennek tényét jogerős ítélet vagy olyan ítélet mondja ki, amely várhatóan jogerőre fog emelkedni. Amennyiben az örökhagyó halálakor a házasság felbontására vagy különválásra irányuló eljárás van folyamatban, a kedvezményezettek a vagyoni jogi következmények miatt folytathatják az eljárást. Amennyiben a későbbiekben kimondják a házasság felbontását vagy a különválást, a volt házastárs nem jelölhető meg kedvezményezettként.

4 Ki mennyit örököl végintézkedés hiányában?

Amennyiben az elhunyt a vagyonáról (vagy annak egy részéről) nem tett érvényes és hatályos végintézkedést a halála esetére, akkor örökösként a kötelesrésze jogosultakat jelölik ki. Ez a törvényes öröklés egyik formáját alkotó, úgynevezett jogszabályon alapuló öröklés, amelyet az örökhagyó akarata felülírhat.

A kötelesrésze jogosultak a házastárs, a rokonok és az állam, a következő sorrendben: a) házastárs és leszármazók; b) házastárs és felmenők; c) testvérek és azok leszármazói; d) egyéb oldalági rokonok a negyedik fokkal bezárólag; e) az állam.

5 Melyik hatóság illetékes a következőkben?

Az öröklési jogi ügyekben a hatóság illetékessége attól függ, hogy sor kerül-e hagyatéki eljárásra (elfogadás a hagyatéki leltározás kedvezményének igénybevételével) vagy sem (egyszerű elfogadás).

Hagyatéki eljárás esetén a közjegyzők és a bíróságok rendelkeznek hatáskörrel. A polgári perrendtartás 1083. cikkének (1) bekezdésében írt esetekben (pl. ismeretlen helyen tartózkodó örökösök, cselekvőképtelen örökösök, az ügyészség által előírt hagyatéki leltározás esetében) a hagyatéki leltározást bíróság előtt kell lefolytatni. Más esetekben az érintett személyek választhatnak, hogy a hagyatéki leltározással közjegyzői irodához (*Cartório Notarial*) vagy bírósághoz fordulnak.

Ha nem kerül sor hagyatéki eljárásra, a közjegyzők és a nyilvántartók (*Conservatórias dos Registos*) szintén eljárhatnak. Ilyen esetben ezek hatásköre kiterjed az örökös minőség elismerésére és a felosztásra.

Magánokirat hitelesítésével az ügyvédek és/vagy jogtanácsosok is feloszthatják a nem vitatott hagyatékot, de nem ismerhetik el az örökös minőséget.

5.1 Öröklési ügyek

Hagyatéki eljárással történő öröklés esetén a hagyatéki eljárás lefolytatására a polgári perrendtartás 1083. cikke szerint a bíróságok vagy a közjegyzői irodák jogosultak.

A hagyaték egyszerű elfogadása esetén nincs szükség hagyatéki eljárásra. Ebben az esetben az örökösök és a hagyományos közös megegyezéssel számolják fel és osztják fel a hagyatékot, és nincs szükség közjegyző vagy bíróság eljárására.

Amennyiben a nyugvó hagyaték az államot illetné, az örökség állam javára történő felosztására irányuló eljárást bíróság folytatja le különleges eljárás keretében (a polgári perrendtartás 2152–2155. cikke).

Amennyiben nem kerül sor hagyatéki eljárásra, a közjegyzők, a nyilvántartók és a földhivatalok rendelkeznek hatáskörrel, illetékességi szabályok nélkül. Az érdekeltet a cselekményeket tehát területi megkötés nélkül a választásuk szerinti hivatalnál teljesíthetik.

Hagyatéki eljárás nélküli öröklés esetén a hagyaték az adott országban bármely ügyvéd vagy jogtanácsos előtt felosztható, feltéve, hogy az érintett személyt arra előzőleg felhatalmazták (pl. a nyilvántartó vagy közjegyző).

5.2 az örökség elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

5.3 a hagyomány elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

5.4 a kötelesrész elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

Az örökséget elfogadó vagy visszautasító nyilatkozat tekintetében illetékes hatóság esetében nincs lényeges különbség a hagyomány és az öröklés, illetve a törvényes vagy végintézkedésen alapuló öröklés között. E három kérdésre tehát ugyanaz a válasz.

Amennyiben az öröklést a hagyatéki leltározás kedvezményével fogadják el, az elfogadó nyilatkozatot a hagyatéki eljárásban kell megtenni. Ebben az esetben a bíróság vagy a közjegyző az a hatóság, amely jogosult átvenni az elfogadó nyilatkozatot.

Az örökség hagyatéki leltározás kedvezményének igénybevételével történő elfogadását a leltározás iránti kérelem vagy az abba való beavatkozás biztosítja.

Az öröklés elfogadásának másik típusa az egyszerű elfogadás, melynek során az örökséget hagyatéki eljárás nélkül fogadják el és osztják fel.

Az öröklés elfogadására vonatkozó szabályok a hagyomány elfogadására is irányadók. Az öröklés és a hagyomány közötti különbséggel a következő kérdés foglalkozik.

Ha hagyatéki eljárást indítanak, a visszautasítást az aktában kell megtenni, vagy ahhoz kell csatolni. Ebben az esetben a bíróság vagy a közjegyző az a hatóság, amely átveszi a visszautasító nyilatkozatot.

A visszautasítás a következő formák egyikét öltheti: közokirat; hitelesített magánokirat, amennyiben olyan vagyontárgyakról van szó, amelyekről e formák egyikének keretében kell rendelkezni; egyéb esetekben magánokirat.

Az örökség vagy hagyomány elfogadása vagy visszautasítása egyoldalú jogügylet, amely nem tagadható meg, azaz mindkettőre az örökös nyilatkozatával kerül sor, amelyet nem kell adott személynek címezni vagy adott személy tudomására hozni.

Nyugvó hagyaték esetében az érdekelt felek vagy az ügyész kérelheti a bíróságtól az örökös értesítését, hogy az elfogadhassa vagy visszautasíthassa az örökséget (a polgári perrendtartás 1039–1041. cikke). Ebben az esetben a bíróság veszi át az elfogadó nyilatkozatot. A hagyaték addig minősül nyugvó hagyatéknak, amíg azt nem fogadják el vagy nem rendelték az állam javára.

6 Az öröklés rendezésére vonatkozó, tagállami jog szerinti eljárás rövid leírása, beleértve a hagyaték felszámolását és az eszközök felosztását (indít-e például hivatalból örökösödési eljárást a bíróság vagy más illetékes hatóság)

Az eljárás attól függ, hogy sor kerül-e hagyatéki eljárásra vagy sem.

ÖRÖKLÉS HAGYATÉKI ELJÁRÁS ÚTJÁN

A hagyatéki eljárás célja: a hagyaték felosztása és közös tulajdonának megszüntetése; a hagyatéki vagyontárgyak leltárba vétele, amennyiben nem kell azokat felosztani; szükség esetén a hagyaték felszámolása (a polgári perrendtartás 1082. cikke).

Ha a hagyatéki leltározást bíróság végzi, arra a polgári perrendtartás V. könyvének XVI. címében szabályozott bírósági hagyatéki leltározás formájában kerül sor (1082–1129. cikk). A nemzeti bíróságok illetékességét a polgári perrendtartás 72A. cikkében szereplő utaló szabályok alapján határozzák meg.

A bírósági hagyatéki leltározás a következő szakaszból áll: I. első kérelem ii. kötelezettségek elutasítása, illetve megerősítése iii. az érdekelt felek előzetes meghallgatása iv. az érdekelt felek azonosítása és összehívása v. a hagyaték rendelkezés alá eső részét meghaladó ajándék vagy hagyomány levonása vi. rendelkezés a felosztásról, valamint a felosztás jóváhagyásáról hozott határozat. A határozatot követően a felosztás megszüntethető vagy módosítható, újabb felosztásra kerülhet sor, vagy odaítélhetnek egy részt egy figyelmen kívül hagyott örökösnek.

Ha a hagyatéki leltározást közjegyzői iroda végzi, arra a 2019. szeptember 13-i 117/2019. sz. törvény mellékletében szabályozott közjegyzői hagyatéki leltározás formájában kerül sor, utalással a polgári perrendtartás V. könyve XVI. címének szükséges módosításaira.

A 117/2019. sz. törvény mellékletének 1–5. cikkével összhangban: a portugál közjegyzők szövetsége közlésezi azon közjegyzők listáját, akik hagyatéki leltárt készíthetnek (www.notarios.pt); a közjegyző által készített hagyatéki leltár esetén a szükséges intézkedések megtétele a közjegyző feladata, a jóváhagyó határozatot ugyanakkor minden esetben az e célból megkeresett bíróság hozza meg, ami nem érinti azokat a kérdéseket, amelyekkel a közjegyző döntéshozatal céljából esetlegesen a bíróhoz fordul; a közjegyzői hagyatéki leltározás során benyújtott fellebbezéseket a bíróság bírálja el; a felek szabadon kiválaszthatják a hagyatéki leltárt készítő közjegyzői irodát, feltéve, hogy megállapítható az örökléssel fennálló kapcsolat (pl. a közjegyzői iroda abban a körzetben található, amelyben a hagyaték megnyílt, a vagyon található, vagy az érdekelt felek többsége lakik).

ÖRÖKLÉS HAGYATÉKI ELJÁRÁS MELLŐZÉSÉVEL

Az érdekelt fél az ügyét közjegyző vagy nyilvántartó előtt rendezheti. Az egyablakos rendszerben a nyilvántartó előtt az örökös minőség elismertetésétől a felosztásból származó vagyon nyilvántartásba vételéig bármely örökléssel kapcsolatos kérdés rendezhető.

Alternatív megoldásként az örökös minőségük közjegyző vagy nyilvántartó előtti elismertetését követően az érdekelt felek a hagyatékot feloszthatják ügyvéd vagy jogtanácsos által ellenjegyzett magánokirat alapján is.

7 Hogyan és mikor válik valaki örökössé, illetve hagyományossá?

Az örökösök a hagyatékot teljes egészében vagy részben öröklik, azaz az általuk örökölt vagyontárgyak nem előre meghatározottak.

A hagyományosok ezzel szemben konkrét vagyontárgyakat vagy vagyoni értékű jogokat örökölnek.

Törvényes öröklés esetén a jogosultság a jogszabályból fakad. Végintézkedésen alapuló öröklés esetén a jogosultságot az örökhagyó szándéknyilatkozata alapozza meg. A jogutód örökös vagy hagyományos jogállása mind törvényes, mind végintézkedésen alapuló öröklésből következhet.

8 Felelős-e az örökös az elhunyt adósságaiért, és ha igen, milyen feltételek mellett?

Ha a hagyatékot a hagyatéki leltározás kedvezménye mellett fogadják el, az elhunyt tartozásai és az örökléssel összefüggő más terhek csak a leltárba vett dolgokból elégíthetők ki, kivéve, ha a hitelezők vagy hagyományosok bizonyítják más vagyontárgyak létezését. Ha van hagyatéki leltár, az ilyen más vagyontárgyak meglétének bizonyítása a hitelezőt vagy a hagyományost terheli.

Az egyszerű elfogadás esetén a tartozásokért és más örökléssel összefüggő terhekért viselt felelősség ugyancsak nem haladja meg az örökölt vagyontárgyak értékét, de ebben az esetben az örökösnek vagy a hagyományosnak kell bizonyítania, hogy a hagyaték nem elegendő a tartozás megfizetésére vagy a hagyomány kielégítésére. A más vagyontárgyak hiányával kapcsolatos bizonyítási teher ebben az esetben az örökösökre vagy a hagyományosokra száll.

A hagyatékából a következő terheket kell teljesíteni: az örökhagyó temetésének költségei és az azzal összefüggő kiadások; a végrehajtói díjak és a hagyaték kezelésének és felszámolásának költségei; az örökhagyó tartozásai; a hagyomány teljesítése a hagyományosok részére.

A közös örökségből egyetemleges kötelezettség keletkezik a fenti terhek teljesítésére. Amennyiben a hagyatékot felosztották, az egyes örökösök az örökrészük arányában felelnek.

9 Milyen dokumentumokat és/vagy információkat kell benyújtani rendszerint az ingatlan bejegyzéséhez?

A következő válasz külön-külön mutatja be az ingatlan javak bejegyzéséhez szükséges okiratokat és információkat, a fizetendő díjakat, valamint a bejegyzési kérelem benyújtásának módját (személyesen, postai úton vagy online).

A szükséges okiratok és információk

Az ingatlan bejegyzése iránti kérelemben meg kell adni a kérelmező személyi adatait, ismertetni kell a tényeket és az érintett ingatlant, valamint fel kell sorolni az igazoló okiratokat.

Csak az okiratokkal jogilag alátámasztott tényeket lehet bejegyeztetni.

Az idegen nyelvű dokumentumok csak akkor fogadhatók be, ha azokat a jogszabályoknak megfelelően lefordították, kivéve, ha angol, francia vagy spanyol nyelven készültek, és az illetékes tisztviselő beszéli az adott nyelvet.

Amennyiben a bejegyzési kérelem elfogadhatóságát külföldi jog alapján kell elbírálni, az érintettnek az adott jogszabály tartalmát megfelelő irattal bizonyítania kell.

Ha a bejegyzési kérelem nem tartalmazza az érintett épület leírását, kiegészítő nyilatkozatot kell mellékelni, amely feltünteti az átadót közvetlenül megelőző tulajdonosok nevét, jogállását és címét, valamint a korábbi nyilvántartási bejegyzést, kivéve, ha a kérelmező a nyilatkozatban kifejti, hogy ez miért nem ismert.

Ha a bejegyzés pontosan nem megjelölt közös tulajdoni hányadot érint, fel kell tüntetni valamennyi *tulajdonostárs* nevét, jogállását és címét.

A fizetendő díjak

A díjat a kérelem benyújtásakor kell megfizetni, vagy azzal együtt megküldeni. A díj a valószínűleg fizetendő teljes összegnek felel meg. Amennyiben ezt a bejegyzési kérelem benyújtásakor nem fizetik meg, a kérelem haladéktalanul elutasítható.

Ha a díjat nem fizették meg és a kérelmet nem utasították el, a nyilvántartó értesíti az érdekelt felet a meg nem fizetett összeg megfizetésének határidejéről, ennek elmulasztása esetén a bejegyzést megtagadja.

Ugyanez az eljárás vonatkozik arra az esetre, ha az eredetileg megfizetett összeg nem elegendő és nem teljes.

Kérelmezés személyesen, postai úton vagy online

Az ingatlan bejegyzése iránti kérelem benyújtható személyesen, postai úton vagy online.

A személyesen vagy postai úton benyújtott bejegyzési kérelmet írásban kell elkészíteni az *Instituto dos Registos e do Notariado, I.P* (Közjegyzői és Nyilvántartói Intézet) irányító szerve által jóváhagyott formanyomtatványon . A bejegyzendő tényeket igazoló okiratokat és a fent említett esetleges kiegészítő nyilatkozatokat csatolni kell a formanyomtatványhoz.

Az előző bekezdésben említett formanyomtatványokat a bírósági cselekményekben felperesként vagy alperesként érintett hatóságok, az ügyészség, a felszámolók vagy végrehajtók személyesen vagy postai úton írásban benyújtott bejegyzési kérelmére nem kell alkalmazni.

A bíróságok, az ügyészség, a végrehajtók (vagy a végrehajtói feladatokat ellátó bírósági végrehajtók), továbbá a bírósági ügyintézők kérelmüket a bejegyzéshez szükséges okiratok és a fizetendő összeg kíséretében lehetőség szerint elektronikusan küldik meg.

Az ingatlan bejegyzése iránti kérelem a következő címen nyújtható be online: <http://www.predialonline.mj.pt>. A nyilvántartó határozatának indoklására, helyesbítésére vagy megtámadására irányuló eljárások nem indíthatók online.

Az ingatlan-nyilvántartási okiratok online kérelmezéséhez digitális igazolás szükséges. Ilyen igazolásuk már van a portugál személyazonosító igazolvánnyal rendelkező olyan állampolgároknak, akik aktiválták digitális igazolásukat, az ügyvédeknek, továbbá a közjegyzőknek és a jogtanácsosoknak.

A kereskedelmi vagy kereskedelmi formájú polgári jogi társaságok ügyvezetői és igazgatói igazolhatják, hogy az általuk elektronikusan benyújtott dokumentumok megfelelnek az eredeti papíralapú dokumentumnak, ha olyan bejegyzési kérelmet nyújtanak be online, amelyhez az adott társaságnak érdeke fűződik.

Megjegyzés:

Ingatlan bejegyzése iránt csak a jogszabályok által erre jogosultnak tekintett személyek és/vagy jogalanyok nyújthatnak be kérelmet. E személyeket a fenti „Nyilvántartásba kell-e vetetni a végintézkedést, és ha igen, hogyan?” kérdésre adott válasz jelöli meg , a földhivatalhoz benyújtandó okiratokat tárgyaló szakaszban.

9.1 Kötelező vagy megkeresés alapján kötelező-e a hagyatéki gondnok kijelölése? Ha igen, milyen lépéseket kell tenni?

Hagyatéki eljárás esetén kötelező hagyatéki gondnokot kijelölni. Ennek keretében ki kell nevezni a hagyaték kezelésére jogosult hagyatéki gondnokot. A hagyatéki eljárást kezdeményező fél meghatározza, hogy a jogszabály értelmében ki köteles a hagyatéki gondnok feladatait ellátni. Ezt a hagyatéki eljárás kezdeményezésére irányuló formanyomtatványon lehet megtenni.

Nyugvó hagyaték esetén előfordulhat, hogy a hagyaték kezelésére senki sem jogosult. Ebben az esetben a hagyaték elfogadása vagy visszautasítása előtt a hagyaték kezelése érdekében bármelyik örökös eljárhat. Ha nyugvó hagyaték esetén fennáll a hagyatéki vagyontárgy elvesztésének vagy károsodásának veszélye, akkor a bíróság hagyatéki gondnokot jelöl ki. Erre az ügyészség vagy bármely érdekelt fél kérésére kerül sor. A nyugvó hagyaték fogalma már szerepelt a következő kérdésre adott válaszban: *„Melyik hatóság illetékes a következőkben: (...) az öröklés elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele”.*

9.2 Ki jogosult végrehajtani az elhunyt végintézkedését és/vagy kezelni a hagyatékot?

Hagyatéki gondnok

A hagyaték felszámolásáig és felosztásáig annak kezeléséért főszabályként a hagyatéki gondnok felel.

A törvény a következő sorrendben telepíti a hagyatéki gondnok szerepét:

- a) a túlélő házastársra, amennyiben az élet- és vagyonközösség nem szűnt meg különválás folytán, és ha e házastárs örökös, vagy vagyonrészrel rendelkezik a házaspár vagyonából;
- b) a végrendeleti végrehajtóra, az örökhagyó eltérő rendelkezésének hiányában;
- c) a törvényes örökösökre;
- d) a végrendeleti örökösökre.

Ha a teljes hagyatékot hagyományosok kapják, az örökösök helyébe lépve a legnagyobb kedvezményben részesülő hagyományos jár el hagyatéki gondnokként; amennyiben minden más feltétel egyező, a legidősebb hagyományost terheli e kötelezettség.

Különleges esetekben a hagyaték egy részének vagy egészének kezelése végrendeleti végrehajtóra vagy vagyonkezelőre is bízható az alábbiak szerint.

Végrendeleti végrehajtó

Végrendeleti öröklés esetén az örökhagyó kijelölhet egy vagy több személyt, akiknek biztosítaniuk kell a végrendelet teljesülését, vagy akiknek azt részben vagy teljes egészében végre kell hajtaniuk. Ez a végrendeleti végrehajtói feladat. A kijelölt személy pedig a végrendeleti végrehajtó.

Vagyonkezelő

A vagyonkezelői jogviszony alapítása vagy a vagyonkezelői megbízás az örökhagyó azon rendelkezése, amelyben a kijelölt örökösre bízta az örökség megőrzésének feladatát annak érdekében, hogy az örökhagyó halálát követően az örökség átszállhasson. Az e feladatot ellátó örökös a vagyonkezelő. Az alapítás kedvezményezettje a vagyonkezelő örökös. A vagyonkezelő a vagyonkezelés keretében szedi a vagyontárgyak hasznait, és kezeli a vagyontárgyakat.

9.3 Mik a gondnok jogai?

A hagyatéki gondnok jogai

A hagyatéki gondnok kezeli az elhunyt vagyonát; amennyiben ez utóbbi házasságára vagyonösszesítő rendszer volt jellemző, akkor a házastársak közös vagyonát.

A hagyatéki gondnok felkérheti az örökösöket vagy harmadik személyt, hogy az általa kezelendő, de ez utóbbiak birtokában lévő vagyont adják át a számára. A hagyatéki gondnok birtokpert indíthat az örökösök és harmadik személyek ellen, és behajthatja a hagyatéki követeléseket, ha a késedelem veszélyeztetné azok behajtását, vagy ha a kifizetés önként történt.

A hagyatéki gondnoknak értékesítenie kell a gyümölcsöket és romlandó árukat, és az ebből származó hasznat a temetési és kapcsolódó költségekre, illetve a kezelési díjra fordíthatja.

A hagyatéki gondnok eladhatja a nem romlandó gyümölcsöket is, amennyiben erre a temetési és kapcsolódó költségek, illetve a kezelési díj fedezéséhez szükség van.

A fenti eseteken kívül az örökléssel kapcsolatos jogokat csak közösen gyakorolhatja valamennyi örökös, illetve azok csak valamennyi örökössel szemben gyakorolhatók.

A végrendeleti végrehajtó jogai

Ha végintézkedésen alapuló öröklés keretében végrendeleti végrehajtót jelöltek ki, ő az örökhagyó által ráruházott jogokkal rendelkezik.

Ha az örökhagyó nem részletezi a végrendeleti végrehajtó jogait, ez utóbbi a következőkért felel: a temetés lebonyolítása és az azzal összefüggő intézkedések, illetve a kapcsolódó költségek megfizetése; a végintézkedés teljesítésének figyelemmel kísérése, továbbá szükség esetén a végintézkedés érvényességének képviselete a bíróság előtt; a hagyatéki gondnok kötelezettségeinek teljesítése.

Az örökhagyó a végrendeleti végrehajtót megbízza a hagyományok és egyéb hagyatéki kötelezettségek teljesítésével, ha ő a hagyatéki gondnok, és a hagyatéki leltár nem kötelező. Ebből a célból az örökhagyó felhatalmazhatja a végrehajtót, hogy bármely hagyatéki (ingó vagy ingatlan) vagyontárgyat vagy végrendeletben megjelölt vagyontárgyat értékesítsen.

A vagyonkezelő jogai

A vagyonkezelő nem csak kezeli a rábízott vagyont, de hasznait is szedi. Az ilyen vagyontárgyak hasznainak szedésével kapcsolatos rendelkezéseket annyiban kell alkalmazni, amennyiben nem ellentétesek a vagyonkezelői feladattal. A vagyonkezelő bírósági felhatalmazás birtokában rendelkezhet a kezelésére bízott vagyonnal vagy terhelheti meg azt.

Nyugvó hagyaték örököse vagy gondnoka

A nyugvó hagyaték jogi személyiséggel rendelkező vagyonnak minősül. A hagyaték tehát pert indíthat és perelhető. Ha ebben az esetben senki nem kezeli a hagyatékot, az alábbi megoldások valamelyike alkalmazható.

Nyugvó hagyaték esetén az öröklés elfogadása vagy visszautasítása előtt bármely örökös sürgős adminisztratív intézkedést tehet. Ha több örökös esetén kifogást emelnek, a többség akarata érvényesül.

A nyugvó hagyaték gondnokát a bíróság is kijelölheti. A gondnok felel a szükséges előzetes eljárásokért és olyan keresetek megindításáért, amelyeket haladéktalanul le kell folytatni annak érdekében, hogy az örökléssel összefüggő érdekek ne szenvedjenek sérelmet. A gondnok képviseli a hagyatékot a hagyaték ellen indított valamennyi eljárásban. A gondnoknak bírói engedélyre van szüksége az ingatlan vagyon, az értéktárgyak, értékpapírok, kereskedelmi vállalkozások és bármely olyan vagyontárgy értékesítéséhez és megterheléséhez, amelynek értékesítése vagy megterhelése nem közigazgatási aktus keretében történik. A bírói engedély akkor adható meg, ha az ügylet a vagyontárgyak károsodásának vagy megsemmisülésének elkerülése, a hagyatéki tartozások kielégítése, továbbá a szükséges vagy hasznos fejlesztések költségeinek fedezése érdekében, vagy sürgősség miatt indokolt.

Ha a hagyaték már nem minősül nyugvó hagyatéknak, mert azt elfogadták, de továbbra sem osztották fel, a jogszabály lehetővé teszi bármely örökös számára, hogy örökös jogállásának bíróság általi elismerését és a hagyatéki vagyon egészének vagy egy részének átadását kérelmezze azon személlyel szemben, akinek az – öröklés vagy egyéb jogcímen, vagy jogalap nélkül – a birtokában van. Ez a birtokjogi kereset. Ezt a keresetet egyedül is megindíthatja bármelyik örökös a többiek nélkül, de a kereset nem érintheti a hagyatéki gondnok azon jogát, hogy a fent említetteknek megfelelően bekérje az általa kezelendő vagyontárgyakat.

10 Milyen dokumentumokat állítanak ki rendszerint a hagyatéki eljárás során vagy azt követően a tagállami jog szerint a kedvezményezettek jogállásának és jogainak bizonyítására? Rendelkeznek ezek bizonyító erővel?

Az örökösök vagy hagyományosok jogállását megerősítő okiratok

Ítéletek;

Közjegyzői okiratok;

Az örökösök jogállását megerősítő egyszerűsített eljárás, amelyet a nyilvántartó folytat le.

A fentiek tanúsítják az örökhagyót túlélő örökösök és/vagy hagyományosok jogállását.

Az ítéletek, közjegyzői okiratok és az örökösök minőségét elismerő egyszerűsített eljárások közokiratok, amelyek teljes bizonyító erővel rendelkeznek.

Az örökösök vagy hagyományosok minőségének elismerését a nyilvántartó az elhunyt halottvizsgálati bizonyítványán feltüntetett széljegyként rögzíti.

A felosztást megerősítő dokumentumok:

Hagyatéki eljárás esetén:

Az illetékes bíróságnak a hagyatéki eljárásban kialakított hagyatéki felosztást jóváhagyó ítélete. Az ítélet meghatározza, hogy az örökrészeket miként elégitik ki (azaz az egyes örökösök vagy hagyományosok által örökölt vagyontárgyakat). Ez teljes bizonyító erejű közokirat.

Végintézkedésen alapuló öröklés esetén:

Hitelesített magánokirat, amelyet ügyvéd vagy jogtanácsos készít, és amely megállapítja az örökrészek kielégítését. Ez nem közokirat, hanem hitelesített, teljes bizonyító erejű magánokirat.

A nyilvántartó előtti egyszerűsített hagyatéki eljárásban alkalmazott felosztást rögzítő dokumentum. Ez teljes bizonyító erejű közokirat.

A felosztásról készült közjegyzői okirat. Ez teljes bizonyító erejű közokirat.

Bármely fenti dokumentum, amely megerősíti a felosztást, alapul szolgál a hagyatéki vagyon örökös vagy hagyományos javára történő bejegyzéséhez, függetlenül attól, hogy teljes bizonyító erővel rendelkezik-e vagy sem.

Záró megjegyzés

A jelen tájékoztatás ebben a formában általános jellegű, nem kimerítő, és nem kötelező a kapcsolattartó pont, a polgári és kereskedelmi ügyek Európai Igazságügyi Hálózata vagy a bíróságok vagy bármely más fél tekintetében. Ennek megismerése nem teszi szükségtelenné az alkalmazandó jogszabályok áttekintését.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.